

Всеукраїнський конкурс «Шкільна бібліотека – 2017»
Номінація «Бібліотека - виховний простір навчального
закладу»

Бібліотека – виховний простір
навчального закладу

Черняхівська Галина Степанівна
Бібліотекар

Загальноосвітня школа І – ІІІ ст. №3
м.Калинівка

ЗМІСТ

Вступ	3
Бібліотека – виховний простір навчального закладу	4
1. Завдання шкільної бібліотеки в підвищенні рівня навчально-виховного процесу у світлі сучасних вимог	4
2. Застосування сучасних форм, методів і засобів бібліотечної роботи	7
3. Використання творчого підходу в реалізації національно-патріотичного виховання молоді	14
Висновок	16
Література	19
Додаток 1	20
Додаток 2	38
Додаток 3	46

ВСТУП

Актуальність.

Шкільні бібліотеки сприяють вихованню й загальному розвитку школярів через залучення їх до читання, проведення масових заходів, популяризацію книги, прищеплення любові до друкованого слова, виховання культури читання, формування активної життєвої позиції, виховання людини – патріота своєї держави. Основне завдання шкільного бібліотекаря – навчити дитину любити книжку, вміти користуватися бібліотекою та її фондами.

Бібліотека навчального закладу – це особливе педагогічне середовище. Тут педагогічна функція стала однією з головних, тому що ці бібліотеки призначені поширювати знання, підвищувати рівень культури. Бібліотекар у своїй професійній діяльності виступає як джерело інформації, організатор індивідуальної й колективної діяльності. При цьому розвиває дітей, навчає їх і виховує. «Бібліотекар у нашій країні не реєстратор, не службовець, який дивиться, чи всі книги на полицях. Він бере активну участь у формуванні людини, у її вихованні, його праця гідна педагогічній і письменницькій. Багато, дуже багато залежить від нього», – писав І. Еренбург.

Бібліотека Калинівської ЗОШ І-ІІІ ст.. № 3 всіма формами сприяє розвитку навчально-виховного процесу, виховання в учнів національної свідомості, шанобливого ставлення до книги як основного джерела. У досвіді своєї роботи як бібліотекаря маю на меті безпосередньо реалізувати означену проблему, запропонувати свої ідеї вирішення, своє бачення шкільної бібліотеки загальноосвітньої школи як виховного центру навчального закладу через реалізацію таких завдань: *виховання компетентного читача, який буде здатний самотійно здобувати і використовувати знання в різних життєвих ситуаціях, який буде активним у суспільному житті, який буде знати свою та чужу історію, культуру.*

БІБЛІОТЕКА – ВИХОВНИЙ ПРОСТІР НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

ЗАВДАННЯ ШКІЛЬНОЇ БІБЛІОТЕКИ В ПІДВИЩЕННІ РІВНЯ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ У СВІТЛІ СУЧАСНИХ ВИМОГ

Бібліотека. Тиша Століття.

Історія і тисячі імен .

Тут зібрані думки, ідеї світу

Разом із мудрістю віків

Упродовж останніх десятиліть відбувається інтенсивна інформатизація суспільства, тому що вкрай необхідні творчі особистості, покликані стати спадкоємцями й творцями української та світової культур, спроможні адаптуватися в насиченому інформацією світі.

Завдання національної школи – дати учнівській молоді глибокі та міцні знання з основ наук, сформувати відповідне ставлення до їх здобуття, стійку потребу в самоосвіті, вміння ці знання застосовувати.

Важливу роль у цьому відіграє книжка, яка покликана навчити дитину любити її, сприймати як життєдайне невичерпне джерело пізнання світу, виховати в дитині бажання до читання. Читання – найважливіший засіб збагачення знань. Книга – найперша цінність, бо в ній закладена не лише національна ідея, але й пріоритет наших ціннісних орієнтацій. Як стверджував В. Сухомлинський, хороша книжка дуже часто вирішує долю людини. Якщо змалку не прищепити дитині любові до книжки, то пізніше, в роки юності, душа цієї підростаючої людини «буде пустою, і на світ Божий виповзе невідомо звідки погане».

Книга була, є і залишається носієм знань, культури, освіченості людини. Саме в бібліотеці дитина по-справжньому знайомиться зі світом книг, вчиться обирати для себе найкращі з тієї величезної кількості книжок, які її оточують.

Шкільна бібліотека – це не тільки зібрання книг, але й місце, де зустрічаються діти й підлітки, вчителі, батьки, тому важливе завдання сьогодення - удосконалити її та зробити привабливою для молоді.

Бібліотека відіграє важливу роль у формуванні творчої працелюбної особистості, розвитку в неї індивідуальних здібностей і талантів, забезпечує умови їхньої самореалізації, духовного самовдосконалення, формує вміння міжособистісного спілкування.

«Хто володіє інформацією – той володіє світом» – саме в цьому намагаюся переконати своїх читачів із першого знайомства зі шкільною бібліотекою. Чим би в школі не захоплювався учень – історією, природознавством, технікою, науковими пошуками – на допомогу завжди придуть книги. Вони відкриють небачені обрії, уможливлять доторкнутися до історії народу, до таємниць природи, життя.

Головним завданням шкільної бібліотеки є виховання в учнів культури читання, любові до книги, вміння користування бібліотекою. Розглядаючи бібліотеку як виховний простір навчального закладу, структуру, що має багато вимірів, але здійснює головну мету – збереження і поширення культури, зокрема й розвиток особи, ми маємо визначити й обговорити методи поєднання в діяльності бібліотек усього спектру гуманітарних і технологічних завдань, необхідних для зміцнення позицій бібліотеки, здійснення її високої місії.

З кожним роком питання виховання компетентнісно озброєних громадян, тобто здобуття школярами знань практичного спрямування набуває все більшої актуальності в усьому світі.

Наше суспільство переживає період стрімких, далекосяжних змін: технологічний процес, міжнародну торгівлю, розвиток комунікацій, світову конкуренцію. Усе це вимагає дотримання високих моральних чеснот. Тому на сьогодні постає актуальним духовний розвиток молоді. Проблема формування духовності учнів – одна з головних проблем нашої держави. Успішний розвиток демократичних процесів в Україні залежить від багатьох умов, серед

яких провідне місце посідає духовне відродження громадян, гармонізація соціального життя нації. Адже саме духовність надає надзвичайності всім психічним характеристикам людини.

На сьогодні ми вже можемо спостерігати активний процес оновлення змісту освіти й удосконалення систем духовного виховання учнів. Тому головною метою шкільної бібліотеки є переосмислення й переорієнтація впливу на формування високоморальної громадянської позиції, національної самосвідомості. Все це можна здійснити за допомогою застосування саме сучасних форм, методів і засобів бібліотечної роботи, які будуть спрямовані на виховання молодого покоління.

Оскільки книга – це необхідна передумова для формування нового громадянина, то головне завдання бібліотеки полягає в тому, що виховати в підростаючого покоління любов до книги, підготувати до активної участі в житті нашої держави.

Шлях у майбутнє лежить і через духовну освіту нашого суспільства, виховання молоді в дусі слов'янських традицій і цінностей. У своєму духовному розвитку дитина повинна спиратися на живу історію, культуру, духовні традиції, історичний досвід взаємодії та взаєморозуміння народу. Усе це – фундамент становлення особистості. Без глибокого та систематичного пізнання народної духовності, національної культури ми не зможемо формувати цінності культури української нації. Юне покоління повинно знати свою українську культуру. Роль бібліотеки й полягає у можливості впливати книгою на розум та серця юного покоління, формувати їхні життєві компетенції, прищеплювати любов до свого народу, знати свою історію, культуру, літературу, рідну мову.

ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ ФОРМ, МЕТОДІВ І ЗАСОБІВ БІБЛІОТЕЧНОЇ РОБОТИ

Фонд нашої шкільної бібліотеки налічує понад 2193 примірників художньої, методичної літератури; фонд підручників налічує 6843 примірники. У шкільній бібліотеці є вибір енциклопедій, довідників, словників, а також художньої літератури: прози, поезії, фантастико-пригодницьких, історичних творів. Для розташування фонду користуюсь таблицями бібліотечно-бібліографічної класифікації. Правильне розташування фонду в бібліотеці полегшує пошук літератури у фонді, допомагає вихованню в школярів культури читання, що можливо за умови відкритого доступу до літератури. Свою роботу проводжу в тісному контакті з учителями-предметниками, класними керівниками, педагогом-організатором, соціальним педагогом, а також з районною бібліотекою для дітей та бібліотекою для юнацтва. Для вчителів-предметників методична література розташована на книжкових полицях, класифікована за навчальними предметами і має вільний доступ. Це «Математика», «Хімія», «Біологія», «Фізика» тощо. Списки нових надходжень підручників, методичної літератури та художньої вивішую в учительській, а в бібліотеці роблю виставки-анонси нових надходжень, зокрема, «Нові надходження художньої літератури «Зупинись на хвилинку, подивись на новинку».

У бібліотеці створені алфавітний і систематичний каталоги, ведуться різноманітні картотеки, як-от: краєзнавча картотека; картотека з народознавства.

У бібліотеці склалася певна система роботи з краєзнавчою літературою. З метою її популяризації організовані краєзнавчі виставки «Одна в нас земля і одна Україна», «Моя рідна Калинівщина», створюється «Літературна Вінниччина». Відбуваються зустрічі в бібліотеці з поетами Калинівщини – «Калинове намисто».

Сучасна людина, яка живе в умовах інформаційного суспільства, повинна не тільки вміти читати, писати, говорити, але й швидко та вільно орієнтуватися в потоці усної та письмової інформації. Незалежно від того, ким у майбутньому стане маленька людина, вона повинна вміти оперувати великою кількістю інформації, самостійно знаходити, оцінювати її, обробляти, аналізувати, використовувати.. Формування інформаційної культури людини триває впродовж усього життя і особливу роль у цьому відіграє бібліотека. Починаючи роботу ще в початковій школі. Роботу з читачами розпочинаю із знайомства учнів першого класу зі шкільною бібліотекою. Зазвичай, це екскурсія-подорож на початку навчального року. Розповідаю маленьким читачам про те, що в кожній школі є кімната, де живуть тисячі мудрих і вчених друзів. Із ними можна порадитись, отримати допомогу. Ці розумні мудрі друзі – книги! Їхній дім називається бібліотека. Під час екскурсії діти знайомляться з правилами користування книгою, правилами користування бібліотекою, дізнаються, скільки днів книжку можна тримати вдома. Частково знайомляться з фондом бібліотеки. Напередодні екскурсії я роблю казкові виставки «Відчиняє двері казка», «Твої улюблені казки», «Подорож до країни казки». Проводиться інтелектуальне свято «У світі казки чарівної»(додаток №1). Першокласники, які тільки починають читати, ще не є читачами в повному розумінні цього слова, вони швидше слухачі і книжку беруть, щоб розглядати в ній малюнки. Я, порадившись із класоводом, підказую кожній дитині, яку книжку їй краще взяти, що в ній краще прочитати. Вирішальне значення має те, як саме я зумію спрямувати зацікавлення дітей, до якої літератури прилучу їх. Від цього залежатиме подальша читацька доля учнів: або вони на все життя полюблять художню літературу, або залишаться байдужою до неї. Вже стало традицією для учнів першого класу проводити «Посвяту в читачі». Звертаю увагу учнів на періодичні видання як у повсякденній роботі, так і під час проведення бібліотечних уроків (додаток №2).

Однією з головних форм роботи бібліотеки з виховання в учнів інформаційної культури є бібліотечно-бібліографічні уроки, де діти знайомляться з правилами користування бібліотекою, з каталогами, картотеками, навчаються користуватися довідковою літературою. На цих уроках застосовуються інтерактивні технології: робота в парах, у групах, «дерево рішень», робота інформаційного бюро, відкритий мікрофон тощо.

Формування інформаційної культури учня проходить послідовно, у кілька етапів: 1) свідомий добір джерел інформації; 2) їхня систематизація та особиста оцінка; 3) логічне осмислення. Відповідно до цього проводиться бібліотечно-бібліографічна робота, яка крок за кроком формує в читачів основи інформаційної грамотності. Таким чином забезпечую поступове набуття знань про книгу, про бібліотеку: від загального ознайомлення змісту окремих розділів книжкового фонду до впевненого використання каталогів і картотек, бібліографічних посібників у старших класах

Кожне наступне заняття будується на більш складному матеріалі, що дає можливість керувати пізнавально-практичною діяльністю учнів, сприяючи їхньому творчому зростанню. Головною метою вивчення основ бібліографії є те, щоб учень сам дійшов висновку, що жоден вид діяльності не можливий без постійного пошуку інформації, вироблення вміння користуватися всіма „каталогами ” до книжкових багатств. Тому для досягнення цієї мети я, як бібліотекар, і педагогічний колектив ставимо собі завдання – навчити учнів вміло використовувати найрізноманітніші джерела інформації для задоволення їхніх потреб. Продумуються завдання з навчальних предметів таким чином, щоб учні змушені були звертатися до довідково-бібліографічного апарату бібліотеки. Зокрема, в четвертому класі діти знайомляться з каталогами бібліотеки, з розташуванням карток у каталозі. За допомоги вчителів української мови та літератури, зарубіжної літератури учні починають ведення щоденників читання, вивчають правила запису в щоденник. У своїх

щоденниках діти ведуть облік прочитаних книг, записують висловлювання видатних людей про книгу, пишуть рекомендаційні списки літератури.

Під час проведення бібліотечних уроків у 5-6 класах навчаю дітей орієнтуватись у розстановці книг у бібліотеці, вміти самостійно обирати книгу на визначену тему у відповідному відділі фонду, мати поняття про авторський знак, бібліотечно-бібліографічну класифікацію, учитись користуватися цими знаннями на практиці, користуватись читальним залом бібліотеки: довідковою літературою для цього віку, енциклопедіями, словниками, довідниками, читати періодичну пресу, вміти знайти потрібний журнал або газету, використовувати матеріал на уроці та в позаурочній роботі. Формую навички користування рекомендаційними бібліографічними покажчиками літератури, рекомендаційними списками літератури, книжковими виставками. Діти дізнаються основні відомості про алфавітний і систематичний каталоги, користуючись алфавітним каталогом, навчаються добирати книги на задану тему, знаходити книгу певного автора.

Велика увага приділяється впровадженню активних форм пропаганди книги, які стимулюють формування в учнів потреби в читанні книг та роботі з ними: брейн-ринги, літературні ігри «Книгочей», «У дружбі з книгою»; вікторини «Відгадай книгу», «Хто цей літературний герой?»; презентації книг, захист читацьких формулярів, конкурси знавців книг «Хто багато читає, той багато знає», книжкові огляди.

На бібліотечних уроках, які проводяться для учнів 10-11 класів, іде підготовка до майбутньої професійної діяльності, продовження навчання у вищому навчальному закладі. На цьому етапі формується інформаційна ідеологія та культура учня. Юнаки та дівчата ознайомлюються зі способами та правилами створення й використання найрізноманітніших інформаційних ресурсів, вивчають засоби і технології роботи з інформацією. Дуже часто учні старших класів, які звертаються до бібліотеки за допомогою в написанні рефератів, можуть послуговуватися різноманітними тематичними папками

«Довідкове бюро школяра», «Календар знаменних дат», «День української писемності та мови», «Здоров'я – найцінніший скарб», «Моя майбутня професія». У 10-11 класах проводяться бібліотечні уроки «Щира розмова з сином» (за листами В. Сухомлинського), «Поговоримо про вихованість», «Неопалима купина! Моя бібліотека!».

Шкільна бібліотека повинна демонструвати учневі всеосяжне багатство наявних інформаційних технологій. Завдання бібліотеки – це не тільки допомогти учневі засвоїти шкільну програму, але й розширити межі пізнання, закласти в кожній дитині основи незалежного користувача бібліотекою, який упевнено працює з різноманітними джерелами інформації; виховати людину, яка цінує не тільки свої думки і погляди, але й інформацію, що наявна в шкільному користуванні. Основною ідеєю роботи зі школярами, на мій погляд, має бути виховання ставлення до бібліотеки як до невичерпного джерела інформації. Учні повинні вільно орієнтуватися в інформаційному просторі, творчо підходити до вирішення певної проблеми.

Застосування мультимедійного обладнання під час проведення бібліотечних занять дає змогу ознайомити учнів з різноманітною інформацією. Наприклад, зараз ми проведемо заочну екскурсію до найбільших бібліотек. Давайте послухаємо розповіді про бібліотеку імені Вернадського та Британську бібліотеку, які нам підготували ваші однокласники. І водночас на екрані інтерактивної дошки ми зможемо також ознайомитися з цими бібліотеками.

Роботу в шкільній бібліотеці набагато полегшує читацький актив. Щоб робота не була спонтанною, учні об'єднуються в бібліотечний актив. Розпочинаючи якусь справу, спершу ми плануємо її. За бажанням дітей, кожен із них обирає свій напрямок роботи. Обов'язки розподіляються таким чином: група для роботи в читальному залі слідкує за порядком розміщення, проводить рейди-перевірки підручників, готує звіти. Бібліотечний актив проводить перерахунок підручників, підготовку їх до здачі у бібліотеку, а потім до видачі новим учням. Займається штампуванням нових підручників. Група для роботи з

формулярами аналізує читання учнів, виявляє боржників, а також проводить реєстрацію читачів на новий навчальний рік. Читацький актив допомагає в оформленні виставок до знаменних і пам'ятних дат, бере активну участь у проведенні бібліотекою виховних заходів.

Сьогодні шкільна бібліотека – це гармонійне поєднання інтер'єру та глибокого внутрішнього змісту. Бібліотека – сучасний інформаційний центр. Свої завдання і надалі я бачу в розвитку особистості дитини через залучення до інформації за допомогою пошукових книжкових та електронних систем; у введенні нових бібліотечних форм подачі інформації, у вихованні в учнів інформаційної культури, любові до книги, вміння користуватися книгою і всіма засобами масової інформації, Я намагаюсь розвинути в дітей потребу в систематичному читанні для розвитку творчої думки, пізнавальних інтересів і здібностей. Мій читач повинен стати особистістю!

Сучасна бібліотека може надати дітям безліч можливостей для розвитку творчості, фантазування. І це не лише добре сформований фонд літератури та періодичних видань. Насамперед це можливість спілкуватися, навчатися один в одного, демонструвати власні досягнення на виставках.

П'єр Брейя казав: «Сьогодні ми живемо в час виставок. Виставка – це своєрідна візитка бібліотеки». Книжкова виставка – поширена в шкільній бібліотеці технологія масової роботи з читачами. Вона покликана пробуджувати в читачів інтерес до літератури. А також розкривати книжкові фонди бібліотеки. Останнім часом з'явилося багато нетрадиційних форм виставок. Для розвитку творчих здібностей учнів я практикую виставки-хоббі «Чарівництво своїми руками». На таких виставках представлені роботи групи дітей або однієї талановитої дитини, література за темою. Родзинкою виставок є те, що діти до кожної роботи пишуть віршовані рядочки.

Діти нашої школи регулярно знайомляться з творчістю письменників-ювілярів року. З цією метою в бібліотеці постійно оформляються виставки-квілти «Письменники-ювіляри», галереї-виставки дитячих малюнків.

Розвинути інтелектуальні здібності учнів допомагає виставка-кросворд. На виставці поряд із літературою представлений кросворд. Щоб його розгадати, треба ближче ознайомитися з літературою на виставці.

Цікавою формою нетрадиційної виставки є виставка-інтерв'ю. Учні читають свою поезію (казки, оповідання..) розповідають про те, чому вона була присвячена, як створювалась.

Однією з інноваційних форм роботи з дітьми, яку я практикую у своїй роботі, є проекти. Рік ми з учнями працювали над проектом «Літературні барви рідного краю». Діти знайомились із творчістю поетів Калинівщини. Були організовані тематичні зустрічі «Мелодія Калинового намиста» («Калинове намисто» –літературне об'єднання поетів Калинівщини), «А в серці ти, мій рідний краю!», Свято поезії. Діти самостійно оформляли тематичні полицки «Літературні барви рідного краю», «Поети Калинівщини». З великим захопленням відвідали Зразковий шкільний музей Євгена Гуцала в с. Нова Гребля нашого району .

Співпраця шкільної бібліотеки з літературним об'єднанням «Калинове намисто» є перспективною, бо завдання в нас спільне – формування художнього смаку, виявлення обдарованих дітей та виховання гармонійної особистості.

Завершенням проекту було створення тематичної полицки «Шевченко – вірний син України», яка стала початком комплектування тематичної папки «Тарас Григорович Шевченко».

Кожна дитина талановита, має природні здібності та творчі нахили. Одним із найефективніших способів пошуку талантів є конкурси, участь у яких надає дітям радість особистої самореалізації, почуття власної гідності. Різноманітні конкурси, які проводяться в шкільній бібліотеці користуються популярністю серед читачів. Активну участь беруть школярі в конкурсі «Найкращий читач», який проводиться щорічно. Стимулюють пізнавальну

активність, розвивають фантазію і творчі конкурси «Напиши лист літературному герою», конкурс на кращий міні-твір «Зимові канікули».

ВИКОРИСТАННЯ ТВОРЧОГО ПІДХОДУ В РЕАЛІЗАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДІ

Національно-патріотичне виховання – важливий складник навчально-виховного процесу в сучасній школі. Важливими засобами патріотичного, гуманістичного та громадянського виховання учнів є Державні символи України. Символіка має філософський, політичний, ідейно-моральний та естетичний зміст. Спрямованість і виховання проходять червоною ниткою через усі виховні заходи, що проводять бібліотека та школа. Духовне відродження українського народу неможливо уявити без книги, бо саме книги є одним із активних чинників виховання совісті, моралі, загальнолюдських цінностей, формування національної свідомості, любові до рідного краю, рідної мови, екологічної культури.

Книги про Велику Вітчизняну війну подобаються дітям, тому що ці книги про героїзм і мужність, про великий подвиг народу. Вони відтворюють перед нами сторінки минулого, які цікаві кожна по-своєму. На різному життєвому матеріалі ми бачимо велич почуттів і подвигу людей, що захищали Батьківщину й відстояли Перемогу в боротьбі з фашизмом. На базі бібліотеки проведено зустрічі: з Гуменчук Ольгою Трохимівною, яка подарувала книгу свого брата Петра Кугая «Біля вовчого лігва»; з ветераном другої світової Григорієм Юхимовичем Гуменчуком, який також подарував свою книгу «Спогади, спогади, спогади...». Традиційними стали зустрічі з воїнами – афганцями, учасниками АТО.

Сьогодні, в час духовного відродження України, значно збільшився інтерес юнацтва до її історичного минулого, зростає роль краєзнавства, зокрема

його культурно-мистецьких, літературних напрямків. Саме бібліотека формує особистість на ґрунті історії, культури, традицій народу. Виховання любові до рідного краю, своєї Батьківщини, відродження культурних традицій нашого народу, виховання любові до нашої рідної мови, збагачення мовного словника кожної дитини, розширення кругозору – це ті завдання, якими я переймаюся підчас проведення бібліотечних уроків для середньої школи (додаток № 3).

Батьки є першими й найголовнішими вихователями дитини. Впевненість у собі, у своїх силах і можливостях зароджується в дружній, теплій атмосфері сім'ї. Якщо в сім'ї з повагою ставляться до книги, таке ставлення формується й у дитини.

Виступаючи на батьківських зборах, беру за епіграф слова А. Енштейна: «Якщо ви хочете, щоб ваші діти були розумними, читайте їм казки. Якщо хочете, щоб вони були ще розумнішими, читайте їм іще більше казок».

А від себе додам: якщо ви хочете, щоб діти вирости національними патріотами, читайте їм насамперед наші українські казки, легенди, міфи.

ВИСНОВКИ

Отже, виховний простір нашої шкільної бібліотеки – це соціально-культурне середовище, в якому, завдяки ефективній взаємодії між педагогами, бібліотекарем та учнями, досягаються очікувані результати виховання, залучення школярів до духовних цінностей, створення умов для виникнення і реалізації творчої активності учнів.

На сьогодні, коли в книги є могутні суперники – комп'ютери, телебачення, відео, Інтернет тощо, важко залишатися читачем, адже все це жодною мірою не замінить книгу, тому що саме ефективне читання потребує розумової діяльності. Якщо учень добре читає, він і грамотно пише, швидше прочитає й розв'яже задачу, він краще розвинений і добре вихований.

Розвиток потенціалу людини, навичок і вмінь в епоху інформації, формування інформаційної культури особистості потрібно починати з дитинства. Головними джерелами інформації у XXI столітті є книга й інформаційні носії. Традиційно, працюючи з книгою, періодичними виданнями, довідковим апаратом, бібліотеки формують основи бібліотечно-бібліографічних знань. Але на сьогодні це лише один із складників формування інформаційної культури школярів. Другим важливим складником є основи комп'ютерної грамотності. Щоб бути освіченою, сучасною людиною, необхідно багато читати, знати Інтернет тощо.

Останнє досягнення комп'ютерних технологій – «жива» книга (*LivingBook*). За допомогою комп'ютера можна не лише читати текст і переглядати малюнки, а й чути голоси персонажів, «оживляти» ілюстрації, грати в цікаві ігри. Навіть є такі електронні книжки-ігри, які дають можливість не тільки ознайомитися з авторським варіантом твору, але й самому впливати на хід сюжету.

Як ви гадаєте: у майбутньому друкована книга залишиться чи її замінить комп'ютер?

Звичайно, залишиться!

Гадаю, настане час, коли друкована книга стане раритетом і буде значно дорожчою, ніж комп'ютер.

Книга чи комп'ютер? Ви надаєте перевагу...

Чи можна бути освіченою людиною, якщо не знаєш комп'ютера?

Чи можна бути сучасною людиною, якщо не читаєш книг?

З якого джерела (книги чи комп'ютера)ви одержуєте основну інформацію і знання?

Згадаймо давньогрецький міф про Лабіринт. Виявляється, що книжний світ, а особливо світ комп'ютерний, віртуальний і є тим самим лабіринтом, де на молодого і недосвідченого користувача чекає небезпека, справжній жахливий «Мінотавр». Головна проблема сьогодення – це проблема вибору. Як відрізнити потрібну інформацію від непотрібної, глибоку від поверхневої, корисну від беззмістовної та шкідливої?

Досить часто знання художньої літератури обмежені гортанням детективів; з телевізійних програм обираємо для перегляду лише бойовики, а комп'ютер використовуємо для сумнівних ігор.

Книга – це чудове надбання людства, наш кращий друг і порадник, вірна супутниця життя. Вона допомагає нам краще зрозуміти навколишню дійсність, вивчати досвід старших поколінь. Тому потрібно пам'ятати настанову видатного педагога В. Сухомлинського про те, що «читання як джерело духовного збагачення не зводиться до вміння читати: з цього вміння воно тільки починається...». Тому треба домагатися не читати заради читання, а сформувати читання як самостійну діяльність дитини у світі книжок, з якої починається її самоосвіта, самовиховання, формування високих художніх смаків, –гармонійний розвиток особистості.

Книга – безцінне багатство, і ставитися до неї належить з особливою увагою, любов'ю й бережливістю. Саме спілкування з книгою допомагає дитині оволодіти досвідом попередніх поколінь, прилучитися до світових і

національних культурних цінностей. Книга приходить до нас у дитинстві, тож наше завдання, як бібліотекарів, зберегти любов до неї протягом усього життя.

Незалежно від того, ким у майбутньому стане маленька людина, вона повинна вміти оперувати великою кількістю інформації. У шкільній бібліотеці вона вчиться обрати з-поміж другорядного головне, найцінніше,—а це означає, що в співпраці з учителями, педагогами ми виховуємо справжнього вдумливого, інтелектуально й творчого розвиненого учня, гідного громадянина нашої держави.

«Книги народжують мрію, пробуджують її до життя, змушують розмірковувати, виховують самостійність суджень» (С.Г. Струмилін).

ЛІТЕРАТУРА

1. Гаркуша В. В. Інформаційні технології в бібліотеці / В. В. Гаркуша // Шк. б-кар. – 2015. - №1. – С. 15-17.
2. Дяченко Н. І. Творчий підхід до бібліотечної справи / Н. І. Дяченко // Шк. б-кар. – 2014. - №1. – С. 7-9.
3. Єрмакова В. В. Розвиток особистості школяра засобами бібліотеки школи / В. В. Єрмолова // Шк. б-ка. – 2012. - №1. – С. 44.
4. Єрмолова О. В. Інноваційні технології в роботі шкільних бібліотек / О. В. Єрмолова // Шк. б-кар. – 2012. - №10. – С. 3.
5. Макаренко Л. С. Спільна робота шкільного бібліотекаря з учителями - предметниками / Л. С. Макаренко // Шк. б-ка. - 2016. - №8. – С. 18 – 19.
6. Немченко О. М. Сучасна бібліотека як інформаційний центр навчального закладу / О. М. Немченко // Шк. б-кар. – 2012. - № 3. – С. 6-12.
7. Пешкова М. І. Шкільна бібліотека та її роль у навчально-виховному процесі школи / М. І. Пешкова // Шк. б-ка. – 2012. - №3. – С. 94 - 98.
8. Пірус Т. П. Інноваційні технології в роботі бібліотеки / Т. П. Пірус // Шк. б-ка. – 2011. - №2. – С. 39.
9. Полохач Т. М. Сучасна бібліотека – центр підтримки та розвитку культури читання / Т. М. Полохач // Шк. б-кар. – 2013. - №5. – С. 8-14.
10. Рабінович Г. І. Впровадження кращих методик та технологій у роботі з книгою в позаурочний час / Г. І. Рабінович // Шк. б-ка. – 2011. - №2. – С. 40 - 42.
11. Рабінович Г. І. Перетворіть читання на захоплення / Г. І. Рабінович // Шк. б-ка. – 2014. - №2. – С. 132.
12. Хоменко О. І. Сучасний учень і культура читання / О. І. Хоменко // Шк. б-ка. – 2013. - №2. – С. 90 – 94.
13. http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/ITZN_2014_41_3_13.pdf
14. <http://royal.pingdom.com/2013/01/16/internet-2012-in-numbers/>

СВЯТО КАЗКИ

2 клас

Бібліотекар – Черняхівська Г.С.

2015-16 навчальний рік

Казка – велике таїнство народу, народжене його мудрістю, життям, силою буття. Казка вчить, вчить, виховує, допомагає стати сильним, красивим душею, добрим. Скільки років вам би не було, які б посади не займали, манить нас завжди чарівний світ казки. А все розпочинається з дитинства.

Пісня «Дитинство»

1. Добрий день всім, добрі люди!

Щаслива година!

Роком 2015 крокує наша Україна!

2. Свят попереду у нас буде ще доволі,

Та сьогодні свято казки в нашій школі!

3. Сміху й радості багато

Подарує всім нам свято!

Вас чекає любов і ласка!

В гості кличе всіх вас ...КАЗКА!

4. Дорогі наші гості

В нас сьогодні – свято казки.

Будем його разом відзначати.

Казку – друга шанувати.

5. Зустріч з казкою — це свято.

Не було б її у нас,

Ми б не знали так багато

Про новий і давній час.

6. В кожному домі, в кожній хаті,

І у місті, і в селі —

Хто навчився вже читати,

Має казку на столі.

7. Існує книг багато на землі.

Вони цікаві, мудрі, гарні.

Та кожен з нас, дорослий чи малий,

Всяк казочку читати полюбляє

8. Казка – це світ чарівний та незвичний,

Казка – це диво, сповнене краси.

Поринуть в казку, це ж бо так цікаво,

Це справді свято, радість для душі.

9. У казці звірі мову мають,

Дерева розмовляють, мов живі.

Добро і правда завжди зло долають,

Тому і люблять казку діти всі.

10. Мудра казко, казко-чарівнице,

Ти даруєш ласку, вчиш ростить пшеницю.

Поведи нас за собою

В світ прекрасний і чудовий.

11. Казочко, казочко, ти прихोдь до нас,

Завітай любесенько у наш 2 клас.

12. В країну казок підемо я і ти,

У казці всім цікаво побувати.

Там вірних друзів можемо знайти,

І з ними хочемо потанцювати.

13. Сьогодні ми Казку сюди запросили,

Щоб бачити Казку і слухать гуртом,

А Казка у залі десь там заблудилась,

Давайте її пошукаєм разом.

14. Прийди, прийди, Казко, до нас на свято

Щоб ми веселі і радісні були.

Розкрий нам широкі простори довкола,

Щоб світ ми пізнали й щасливі були.

15. Сьогодні ми Казку сюди запросили,

Щоб бачити Казку і слухать гуртом.

16. А Казка в дорозі десь там загубилась.

Давайте її погукаємо разом!

Всі разом. КАЗКА! КАЗКА!

Бібліотекар. Зачекайте, здається, хтось у лісі плаче,

Давайте підемо побачимо.

А далі, коли ваша ласка,

То помандруємо разом у казку...

(На лісовій галявині між двома ялинами на пеньку сидить Заєць, тримає на колінах розгорнуту книжку, на якій великими літерами написано: «казки».

Біля нього сидить Лисичка)

Лисичка: Чого ти, Зайчику, плачеш?

Зайчик: Ну як же мені, Лисичко, не плакати? Стрибаю я оце собі лісом.

Дивлюсь, а під ялинкою лежить гарна книжка, а на обкладинці написано

«Казки». Я так вважаю, що її, мабуть, хтось загубив. Я пере листав усі сторінки, а в книжці жодної казки, кудись усі казкові герої порозбігались.

Часом не ти їх, Лисичка, злякала?

Лисичка: Ну що ти, Зайчику! Ти ж знаєш, яка я добра, ніжна, ласкава. Та й вигляд у мене зовсім не грізний. Навіть ти мене не боїшся, правда, Зайчику?

Зайчик: Правда то правда, що не боюся. Але подивися, Лисичко, яка хмара суне, мабуть, дощ буде. Що мені робити? Книга розмокне, ніде буде казкам жити. Я ось написав оголошення. Прочитай!

Лисичка: Охо-хо-хо! Щось я погано бачу. Окуляри вдома забула, прочитай сам, Зайчику, будь ласка...

Зайчик: «Хто загубив книжку, приходьте по неї за адресою: дві ялинки, один пеньок, спитати Зайця Біловухого»

Лисичка: От і гаразд. Дивись, он Колобок біжить. Цікаво куди це він так поспішає? Може він щось знає

- Знають всі : дорослі й діти,
- Жив та був на білім світі

- В добрій казці Колобок,
- Всіх малих дітей дружок.
- Він пробіг стежок багато,
- Поспішає до нас свято,
- Та коли він лісом біг,
- Раптом Вовк його зустрів

Колобок

Я веселий Колобок,
Я всіх дітей дружок,
Від бабуні я тікав,
Бо до вас всіх, любі друзі,
Я на свято поспішав.
Стриб з горбка на горбок,
На доріженьку казкову,
На галявину шовкову.
Я в Казкарію спішу.
Від усіх тепер втечу.

Вовк

Здрастуй, славний Колобок,
Ти куди спішиш, дружок

Колобок

На свято казки я спішу,
Бо з учнями дружу.

Вовк

Я ж не їв уже днів сім.
Тож тебе я зараз з'їм.

Колобок

Що ти, Сірий, ні – не час,
Діти вже чекають нас.

В школу підемо на свято,
Будем казку зустрічати!
Бібліотекар
Покотився колобок знову по дорозі,
А назустріч Колобку сам Ведмідь з барлогу.
Ведмідь
Здрастуй, славний Колобок,
Ти куди спішиш, дружок?
Стій! Прекрасний, запашний,
Буде сніданочок смачний.
Колобок
На свято в школу я спішу,
Бо я з учнями дружу.
Ото який ти волохатий
Та ще й незграбний, як гора.
Від тебе легко утікати,
Бувай здоров, мені пора...
Ведмідь
Може, з'їм тебе я тут?
Колобок
Та ж на мене друзі ждуть.
В школу ти приходи на свято,
Будем казку зустрічати.
Ведмідь
Добре, дякую прийду,
Ще й малого приведу.
Бібліотекар
Покотився колобок далі без оглядки
Бачить – грається в кущах біле Зайченятко.

Зайчик

Здрастуй, славний Колобок!

Ти куди біжиш, дружок?

Колобок

Поспішаю я на свято в школу

І несу в торбинці

Пісні, загадки, гостинці...

Зайчик

А я голодний тут сиджу

І давно на тебе жду.

Колобок

Ой, не їж, не їж мене,

В гості візьму я тебе!

Пожалій мої ти ніжки,

Бери в руки краще книжку,

Підем в гості до малят.

Бібліотекар

Під деревом та на гіллі

Сидять казкові он герої,

Запросимо їх в цей зал –

На казковий карнавал.

Казку в гості кличуть люди –

Так ведеться споконвік.

День, який почнеться з чуда,

Пам'ятає цілий рік!

Заходь, заходь, Казочко, до нас,

В нас тут хлопчики й дівчатка

Уже ждуть тебе давно

Та про себе розкажи спочатку

І порозважайся з нами заодно!

Всі

Казко, Казко, прийди!

Гостей наших звесели!

Казка

Вітаю вас, дорослі і малі,

Від всіх казок низенький вам уклін.

Я — казка мудра. Хочу вам сказати,

Що кожен з вас мене повинен знати,

Бо, кажуть, казка вчить на світі жити Та правду й волю завжди боронити.

—Дякую, що ви запросили мене на свято. Я прийшла до вас не сама, а із своїми друзями — казковими героями. Ми підготували для вас виставу. Щоб потрапити на неї, ви маєте довести, що любите і знаєте казки.

—Я читатиму уривки з казок, а ви відгадуватимете назву казки. Готові?

Бібліотекар

Що за диво сталося із вами?

У вас сьогодні любі діти, зустріч із казками

Прийшла нарешті довгождана мить —

Герої казок нас усіх вітають.

Казка

І знову сміх тут радісно дзвенить,

І казка в залі знову оживає.

Ведмідь

Хоч і звірі ми, одначе

Всю компанію звірячу

Я представляю перед вами,

Сподіваюся, з казками,

Ви всі давно знайомі,

Взагалі ми вам відомі.

Я Ведмідь – Набрід, чували?
Мишком мене прозивали.
Я не плюшевий – живий.
Ох і горя я набрався,
Доки я сюди добрався.
Позбивав я навіть п'яти,
Поспішаючи на свято...
Та до танцю я готовий
Всіх запрошую у коло.
Лисичка
Я – Лисичка, я – Сестричка,
Хочу з вами святкувать,
Свято Казку привітать,
Всі гуляють, веселяться,
Я ж, сердешна, у бігах.
Хай всі бачать і не кажуть –
Нема правди у ногах!
Буду з вами я дружити
І не їстиму зайців.
Буду дуже скромно жити,
Бо люблю я танці й спів.
Піду я краще на свято,
З вами казку зустрічати.
Пісня «Я - Лисичка, я – сестричка»
Лисичка.
Я – Лисичка, я – сестричка.
Хитрувати маю звичку.
Загубила свою казку.
Підкажіть мені, будь ласка.

Ведуча. Діти, допоможіть Лисичці знайти свою казку. Пригадайте казки, у яких героїнею є Лисичка.

(Діти називають казки)

Ведуча. Лисичко, ти можеш обрати будь-яку казку? Яку ж ти обираєш?

Лисичка.

Всі казки, звичайно, гарні,

Я ж піду до... журавля!

Нагодую його смачно,

Стану товаришувать,

Хитрі звички я забуду,

Звірів буду шанувати.

Дякую вам, діти,

За велику допомогу.

Зайчик

Ну, а я, відомо, Зайчик!

Перший в світі побігайчик,

Вмію не лише тікати,

Але й гарно танцювати,

Як ушкварю я, ой-ой!

Що це з моєю ногою!

Треба лікаря позвати,

Ніженьку перев'язати,

Дуже вже вона болить.

Добрий Лікар Айболить,

Прийди мене рятувати,

Бо як чесно, бо боюся,

Що на свято запізнюся...

Лікар Айболить

Любий зайчику, біжу,\

Я тобі допоможу.
Як почув тебе, в ту ж мить,
Сів у свій я вертоліт.
Він швидкий, як блиск сузір'я ,
Прилетів на подвір'я
І відразу, в той же час.
Я прийшов до вас у клас.
Знайте, любії дівчатка.
І хлоп'ятка, і звірятка,
Що до вас завжди спішить
Добрий Лікар Айболить!
Зайчику допоможу,
Ніжку я перев'яжу,
Й поспішиш на свято,
Казку привітати.
Вовк
Ну, зайчисько, постривай!
Ти собі ото як знай,
Лиш постійно рекламуєш,
Але вовка не обдуриш.
Я прибіг до вас на свято,
Щоби Казку привітати!
Червона Шапочка
Я прийшла до вас на свято,
Щоби казку привітати.
Разом я хочу із вами
Веселитись і співати!
ПІСНЯ
Червона Шапочка

Дівчатко симпатичне –
Шовковий фартушок,
Провідати бабусю іду через лісок.
У кошику новенькому
Несу я пиріжок.
Бабусі в подарунок
Нарву я квіточок.

- А зі мною мій охоронець – сміливий Котигорошко

Котигорошко
Розкотились горошини,
То побільше, то потрошки,
І відтоді завелися у казках котигорошки.
Кожен з нас із булавою
І, звичайно, з головою!
Адже як без голови, якщо хочеш булави?
Дорогі дівчата! Дорогі хлоп'ята!
Я так поспішав на ваше свято.
Але зі Змієм Гориничем бився.
Тому трішки я спізнився.

Червона Шапочка. А я для діток у кошику принесла цікаві загадки, щоб
переконатися, чи справді вони знають казки, я дістану з кошика казкові
предмети, а ви, дітки, повинні назвати казку, з якої цей предмет.

Колосок: «Колосок»

Рибка: «Казка про рибака і рибку».

Тарілка: «Лисичка та журавель».

Шкарлупа від горіха: «Дюймовочка».

Червона Шапочка. А мій охоронець — Котигорошко підготував казкові
загадки.

Котигорошко.

1. У якому з предметів знаходиться смерть казкового персонажа? (Яйце)
2. За допомогою якого предмета можна схопишся так, що ніхто не знайде? (Шапка-невидимка)
3. У якому предметі сховалося найбільше казкових героїв? (Рукавичка)
4. Як кликав гусенят Телесик? («Гуси-гуси, гусенята! Візьміть мене на крилята. Та понесіть до батенька, а в батенька – їсти й пити, ще й хороше походити»)

Мальвіна.

А мене зовуть Мальвіна,

Я подружка Буратіно.

Хоч я дівчинка маленька

Та вже знаю, що гарненька,

З святом казки вас вітаю

І удачі всім бажаю.

Буратіно.

Я – веселий Буратіно.

До вас прийшов я із кіно.

І хоч трішки неслухняний,

Але сміливий, добрий,

І дуже хоробрий.

Мальвіна.

А ви знаєте - Буратіно надзвичайний

Хоч і трішки вертлявий

Усіх злюк переборов

Й золотий ключик знайшов

В казку двері відчинив

І всіх туди запросив

Буратіно

Ой, годі вже, Мальвіно,

Повчаєш ти постійно.

Я веселий деревянко,

Маю дуже довгий ніс

І встромляю його скрізь.

В чудеса не вірять люди,

Бо відомо всім давно,

Що чудес ніде не стріти,

Крім казок і крім кіно.

Але раптом так буває,

Чудо в гості завітає,

І повірим в нього ми.

Буратіно

А чи знаєте ви, у які свята до нас справді може прийти казка?

Діти На Святого Миколая, на Новий рік, на Різдво.

Мальвіна

Незабаром усі три свята

До нас прийдуть на поріг.

Добра казка знову прийде,

Ждем її понад усе!

Буратіно. Я, шановні друзі, підготував вам завдання пов'язані із числом три.

1. Як звали трьох поросят із англійської народної казки «Троє поросят»? (Ніф- Ніф, Наф-Наф, Нуф-Нуф)
2. Як звали трьох російських билинних богатирів? (Ілля Муромець, Добриня Микитович, Альоша Попович)

Попелюшка

Добрий день, улюблені звірята,

Добрий день, хлоп'ята і дівчата!

Що за диво сталося із вами?

У нас сьогодні, мої друзі.

Зустріч із казками!

Принц

З казки ми потрапили до вас –

До вас дивовижний час.

З чарівним святом, любі друзі,

Я усіх вітаю вас,

Щоб і в щасті, і в здоров'ї

Відтепер ішов ваш час.

Хай здійсняться ваші мрії

Всі у цьому році

Зірки

А ми зіроньки чарівні

Одна – рання, друга – вечірня

На казковім небосхилі

Ми зійшлися разом!

Зірка рання

Вітаємо, діточки маленькі!

Ви симпатичні та гарненькі.

Зірка вечірня

Одразу видно: ви хороші,

На наших друзів – зірок схожі!

Зірка рання

З дарунками ми до вас прийшли –

І всім малятам принесли

Зірка вечірня

Чарівні зірочки, як ковпачки...

Беріть, вдягайте, діточки!

Бібліотекар

Тепер наші дівчатка перетворилися на чарівні зорі. А наші зірочки запрошують

вас до веселого танцю.

Зірка рання

Проведемо для діток

Танцювальний свій урок –

Зірка вечірня

І вас почнемо навчати

Майстерно танцювати

Бібліотекар

Після такого гарного танцю приймайте вгості ще одну казкову красуню.

Баба-Яга

Я красуня лісова, знають мене всі,

Я ж літаю на метлі, швидше за таксі,

Хоче гарно танцювати з дітками Яга,

Та кульгає, шкандибає кістяна нога.

Будуть танцювати ніженьки мої,

Пісеньку співати весело мені.

- Я Баба-Яга, кістяна нога, я ногами тупу-тупу! А ось і я!

- Оце літала-літала по світу і з висоти побачила, що тут щось діється. Коли підлетіла ближче, почула, що у вас свято казки. Я також не хочу залишатися в стороні, бо дуже-дуже люблю казки, особливо казочку про отого кругленького, рум'яненського, смачненького...та ж про того, хто від баби утік... Як же його звуть? (Діти підказують)

- От і гарно, от і чудово! Я ж думала, що ви нічого не знаєте...А читати вмієте? А писати? А малювати?

- Якщо так, то проведемо маленький конкурс «Намалюй Колобка». Для цього мені потрібно вибрати двох учасників.

- Раз, два, три, Колобка малюєш ти!

(Учасники із очима малюють Колобка. Перед цим їх тричі повертають навколо себе)

Конкурси

Казка

А зараз продовжимо конкурси.

Скажіть:

- Як починається казка «Рукавичка»?
- Як починається казка «Про вовка та семеро козенят?»
- Яку пісню співала Коза- Дереза?
- Яку пісню співав Колобок?

Наступний конкурс «Доповніть вірш казковими героями»

Всіх він любить незрадливо,

Хто б до нього не ходив.

Здогадались? Це ж наш Гена.

Це наш Гена...(крокодил)

До прогулянки він ласий,

Є на мед чутливий нюх,

Зветься плюшевий ведмедик,

Всім відомо, (Вінні Пух)

Всіх на світі він добріший,

Бо лікує він звірят.

Це, звичайно, скажем вмить –

Відомий лікар(Айболить)

В батька хлопчик дуже гарний –

Не звичайний, дерев'яний.

Любить дуже батько сина,

Забіяку (Буратіно)

Конкурс для батьків «Чарівна торбинка»

Витягніть з чарівної торбинки одну літеру. Потрібно якомога більше назвати казкових героїв на задану букву. Назвіть і передайте далі.

А ЧИ ЗНАЄТЕ ВИ, ДРУЗІ, ЗВІДКИ ПРИЙШЛА КАЗКА?

В ній живе народна мудрість, матусина ласка.

В ній звірята і пташата розуму навчають,

В ній завжди любов і дружба зло перемагають.

2.Ще колись, давно-давно, люди не читали,

А казки із вуст в уста переповідали.

Бо народ наш український – мудрий і завзятий,

Бо з життя прийшли казки, і їх так багато!

3.Ще з колиски все життя живе казка з нами.

Вона розуму навчає, мудрості з роками.

В ній живуть чарівне слово, пісеньки, прислів'я,

В ній живе вкраїнська мова і природа дивна.

4. Живуть в казці Колобок і Кізонька – мати,

Ще й Солом'яний бичок і лінки- мишенята,

І пан Коцький, Сірий Вовк, Лисичка – хитрунка,

Чапля, мудрий Журавель, ведмежатко Умка.

5. Вже багато ми казок, друзі, прочитали,

Про любов, красу і дружбу ми з казок дізнались.

Бо виховують казки добро, повагу, ласку.

І дорослі, і малі люблять гарну казку.

6.Казка- це чарівний світ, мудрості криниця,

Хай живе мільйони літ і не замулиться,

Хай навчає люд завжди, як по правді жити,

Щиру дружбу берегти, рідний край любити.

ВСІ

Прощавайте, мир цій хаті,

Будьте щасливі і будьте багаті,

Майте долю добру й гожу,

Тільки вірте в ласку Божу!

Бібліотечний урок

"Дитяча періодика"

2 клас

**Бібліотекар:
Черняховська Г.С.**

2015-16 навчальний рік

Тема: Періодичні видання для молодших школярів

Мета: Розширити знання дітей про дитячу періодичну пресу; активізувати інтерес до неї. Розвивати уміння самостійно читати дитячу періодику.

Практично ознайомити з поняттями «число журналу», «рік видання», «примірник», «комплект». Розвивати навички читання, комунікативні здібності. Виховувати любов до рідного слова.

Обладнання: виставка дитячих журналів «Барвінок», «Пізнайко», «Веселі картинки», «Соняшник», «Малятко», «Яблунька», «Стежка», «Дивосвіт»; газет «Новачок», «Казковий вечір» та ін.

Написані прислів'я «Хто багато читає, той багато знає», «Журнал вчить, як на світі жить», «Тематичний словник школяра», каталог газет та журнал.

Девіз-епіграф

Читай журнали та газети!

І подолай усі тенета.

Дізнаєшся про Всесвіт гарний,

Труди твої не будуть марні!

Хід уроку.

I. Організація класу.

II. Оголошення теми і мети уроку

Вітаю , любі діти!

Сьогоднішній наш урок буде дещо відрізнятися від усіх попередніх. А відрізнятиметься тим, що ми не будемо говорити про книги. Так – так, не дивуйтеся, ви все правильно зрозуміли! Про читання поговоримо, а про книги - ні! Тому що можна читати не лише книги, але й інші друковані видання. І ці видання також і важливі, і цікаві, і змістовні. А які саме допоможуть вам загадк

Лист паперу вранці

Нам приносять в сумці.

На однім таким листі

Всі новини звідусіль. (ГАЗЕТА)

Він дитячий чи дорослий,

Він веселий чи навчальний

Дружить він з газетою

Приносить він новину найпершою..(ЖУРНАЛ)

Ви об'єдналися в групи, а тепер попрошу вас викласти розсипане слово та наклеїти на папір. В кожній групці різне. (газета, журнал)

І тому хочу звернути вашу увагу на епіграф нашого уроку

Девіз-епіграф

Читай журнали та газети!

І подолай усі тенета.

Дізнаєшся про Всесвіт гарний,

Труди твої не будуть марні!

III. Вивчення нового матеріалу:

1.Лекція з елементами бесіди.

Що газети. Що журнали називають їх – періодика, або періодичні видання. Хто з'явився такого незвичайного слова, бо чомусь не чув його раніше, тих одразу заспокою, пояснивши: періодичні видання- це наші газети та журнали, тобто видання друкуються через певний період(певний проміжок часу. Цей проміжок часу може бути і один день, а може і один місяць.)

Мабуть, ви знаєте,що на світі періодичних видань – безліч. Вони виходять у всіх країнах, різними мовами, мають різне читацьке призначення. Бувають

журнали для дорослих та дітей, для людей різних професій, наприклад учителів, бувають журнали та газети, призначені для тих, хто захоплюється якоюсь певною справою: для автомобілістів та пасічників, садівників.

Звичайно, поговорити про всі на світі періодичні видання ми на нашому уроці не зможемо – просто не встигнемо. Темою нашої розмови будуть ті журнали й газети, які видаються для вас – дітей молодшого шкільного віку.

ОТЖЕ, тема нашого бібліотечного уроку – «Дитяча періодика».

Періодика здобула популярність відтоді, відколи друкарні почали випускати цю потрібну для читачів продукцію. Відтоді донині газети й журнали – часті гості в більшості родин.

Чимало журналів, газет є у нас,
Виходять вони регулярно, в свій час,
Для всіх видання ці давно стали звичні,
Ми їх називаємо (періодичні).

Періодичні видання можна придбати по-різному. Наприклад, улюблені періодичні видання можна купити в газетному кіоску. Можна також підписатися на бажану газету чи журнал на пошті, передплативши її на певний термін, - і тоді листоноша буде приносити вам відповідну періодику одразу після того, як вона побачить світ, тобто щойно віддрукована.

2. Робота з виставкою журналів

- Назвіть журнали, які є на виставці.
- Які з них ви читали?
- Які журнали є вдома?
- Які журнали брали в бібліотеці?
- Який із журналів призначений для ваших маленьких братиків і сестричок?

Бібліотекар. А зараз поговоримо про журнали. Перший журнал вийшов в 1665 р. у Франції, в тому ж році – в Англії. В 1772 році – вийшов додаток до газети

«Санкт-Петербургские ведомости». А в 1785 році з'явився дитячий журнал «Детское чтение для сердца и разума». В 1861 році став виходити журнал «Вокруг света», а після революції 1905 р. з'явився журнал «Тропинка», головним редактором якого була жінка під псевдонімом Allegro (що в перекладі – блискучий папір).

Зустріч з журналом «Барвінок». (Показую символ Журналу) Народився я в 1928 році в місті Києві. Назвали мене ім'ям весняної ніжної квітки. У мене красиві обкладинки, цікаві сторінки. Я змінюю їх щомісяця. А чи знаєте, чому? (Діти відповідають). Справді, так. Я виходжу в світ щомісяця і йду по всій Україні в пошуках барвінчат – читачів, молодших школярів. На моїх сторінках ви знайдете те, чого немає в шкільних підручниках. Я порадую вас чудовими казками, оповіданнями, легендами, переказами, познайомлю з прикметами, прислів'ями, приказками, загадками, іграми. Я розвеселю вас у сумні години, підтримаю в час скрути, посію у ваших душах зерна добра, щирості, любові.

Всі разом: «Барвінок» – друг усім,

Він входить в кожен дім!

Його читають геть усі:

Батьки, і діти, й бабусі.

І люблять наші дідуся.

Зустріч з журналом «Пізнайко» (Показую символ журналу) «Пізнайко» - дитячий ігровий журнал, на сторінках якого публікуються казки, вірші загадки, комікси, багато ігрових завдань

Рік заснування: 1996.

Напрямок діяльності: випуск дитячого журналу «Пізнайко» для різних вікових категорій, який виходить 1 раз на місяць трьома мовами:

- «Пізнайко від 2 до 6» (з диском), «Пізнайко від 6» українською мовою;
- «Познайко» (для дітей від 6 років) російською мовою;
- «Rosnauko» (для дітей від 6 до 10 років, які починають вивчати англійську мову) англійською та українською мовою (з диском).

Видання складається з рубрик розважальної, ігрової, пізнавальної, пригодницької направленостей.

ПАМ'ЯТКА

1. Журнал починай читати з обкладинки, на ній виділяють усі написи.
2. Зверни увагу на номер журналу. Рік видання, хто і де видає журнал.
3. Прочитай для кого призначений журнал.
4. Потім розглядай кожну сторінку, прочитуй її до кінця.
5. Якщо зустрів незнайомі слова, звернись до словників, енциклопедій, довідників.
6. Про прочитане розповідай своїм друзям, обмінюйся думками з ними.
7. Подумай, як і де ти можеш використати знання, одержані з журналу.

Уявіть, що ви листоноші і швидко розносите періодичну пресу. А надворі сніг і вітер, дощ і блискавка, сонечко і чисті голоси птахів.

Передайте руками як будете рухатись з важкою сумкою в любую погоду.

Бібліотекар. Дорогі діти! Кожен день, в будь-яку погоду, в усі будинки приходять свіжі газети. З них ми дізнаємось про новини та події, які відбулися в різних країнах. Де знайшли залізну руду, де побудували завод, які відкриття зробили вчені, яких рекордів досягли спортсмени, як народи всієї Земної кулі борються за мир в усьому мирі. Разом з газетами та журналами до нас в будинок приходять незвичайні люди: поети, композитори, вчені, винахідники,

мандрівники, політичні діячі та інші. Звідкіля газета так швидко знає новини?
Скажіть будь ласка!(Діти відповідають)

Бібліотекар. Так дійсно. В усіх куточках світу у газети є свої кореспонденти, які уважно слідкують за життям і про саме цікаве негайно повідомляють до газети. По радіо, телефону, телеграфу приходять до редакції новини. А на наступний день ці новини з'являються в газеті. Газети та журнали друкують великим тиражем на спеціальних машинах в друкарні. Тому одночасно свіжі номери періодики читають мільйони людей. Багато людей приймають участь в виданні газет та журналів – кореспонденти, редактори, художники, друкарі, складальники та інші люди, які працюють на друкарських та складальних машинах. А готову продукцію розвозять в усі кінці світу машини, поїзди, літаки, пароплави. (Показати плакат «Як випускають газети»)

- А що означає слово «газета»?

Довідкове бюро

Газета – періодичне, переважно щоденне видання друку, яке містить різноманітні матеріали про поточні події. Газета містить також літературні твори, ілюстрації, фотографії та рекламу.

Газети бувають: державні, обласні, районні, низові (газети установ, учбових закладів, наприклад, «Гімназист»).

Практична робота. Діти розглядають газети, звертають увагу на № газет, рік видання, ким видається газета, які рубрики включає в себе, як оформлена. Бібліотекар доповнює відповіді дітей.

П А М ' Я Т К А

Як читати газети

Читай газету кожен день. Газета допоможе тобі дізнатися про найважливіші події, що відбуваються в світі, про життя і справи твоїх ровесників, які живуть у нашій країні і за рубежом.

Починай читання газети з перегляду заголовків усіх статей. Це допоможе тобі вибрати потрібний важливий і цікавий для тебе матеріал.

Читай кожну статтю уважно, визначаючи, що головне в ній і чому вона вчить.

Звертай увагу на незрозумілі слова. Їх пояснення знайдеш у словнику.

Візьми книгу про те, що особливо зацікавило тебе при читанні газети.

IV. Закріплення вивченого матеріалу.

Гра «Краще періодичне видання

Кожній команді дається аркуш паперу, фломастери, олівці, лінійки, вирізані малюнки. Описати сьогоднішній бібліотечний урок. Виграє та команда, що краще виконала завдання, краще складе рекламу про своє періодичне видання. (Діти складають реклами про свої газети).

Підсумок уроку.

І так, ми з вами ознайомились з періодичними виданнями для дітей.

Які нові слова вивчили?

- Зараз перевіримо як працювали протягом уроку?

В І К Т О Р И Н А

Бібліотекар.

- Отже, якщо ви, діти, будете читати журнали і газети, то будете знати про всі події, що відбуваються в нашій країні, то вони відкриють для вас скарби знань, умінь, доброти, радості.

Бібліотечний урок

*"Квітни,
слово,
калиново..."*

26.02.2015

Народе мій, дитино ясночола,
Живи й орудуй мовами всіма.
Бо кожна мова – твого духу школа,
Твоєї правди золота сурма.
Вклякни перед зорею світовою,
Що пломеніє, наче сонця креш,
Та не молися мовою чужою,
Бо на колінах стоячи, умреш.

Дмитро Павличко

Дорогі друзі!

Сьогодні у нас важлива тема. Ми будемо говорити про мову. Саме про ту мову, якою ми розмовляємо, пишемо, читаємо.

Красивий, щедрий, рідний край

І мова наша солов'їна.

Люби, шануй, оберігай

Усе, що зветься, Україна!

А Вкраїни ж мова –

Мов те сонце дзвін котюче,

Мов те золото блискуче,

Вся і давність, і обнова –

Українська мова.

Щасливі ми, що народилися і живемо на такій чудовій мальовничій землі – нашій славній Україні. Тут жили наші діди прадіди, тут живуть наші батьки, і де б ми не були, куди б не закинула нас доля, скрізь відчуваємо поклик рідної землі.

Вимовляємо кожне слово,

Кожне слово – наче спів.

Найдорожча – рідна мова,

Мова діда і батьків.

Мова! Українська мова!

Це душа народу!

Кожний у дар Божий отримав мову. Усі живі створіння на Землі спілкуються між собою: одні – мовою жестів, інші – мовою звуків. Лише нам, людям – найдосконалішим із жителів Землі – було подаровано можливість спілкування

за допомогою мови. Саме завдяки їй ми можемо порозумітися, переказати свої почуття, переживання. З допомогою мови ми бережемо свою історію, передаємо нащадкам неоціненні скарби свого минулого і сучасного.

Українська прабатьківська мово,
До зірок через терни ідеш.
Рідна мово моя пелюсткова,
Ти у серці народу живеш!
Мелодійна моя, промениста,
Як земля, твій багатий словник,
Українська мово пречиста,
Ти ж у серці народу навек!

Так, про мову можна говорити дуже багато. А чи знаєте ви, що ми українці, маємо чи не наймелодійнішу мову у світі? «Вона навряд чи поступиться перед чеською, щодо багатства слів і виразів, перед польською, щодо мальовничості, перед сербською, щодо приємності. Українська мова – це безмежний океан. Вона мелодійна, як пісня солов'їна. Наша мова прекрасна і барвиста, наче дощова веселка. Не можна ходити по рідній землі, не зачаровуючись виплеканою народом у віках рідною мовою.

Українська наша мова
Повсякчасно на вустах.
Чародійна, барвінкова
І співуча, ніби птах.
Любим нашу рідну мову
І не зрадімо її.
Нашу мову світанкову
Знають навіть солов'ї.

Наша мова сягає своїм корінням у глибоке минуле. Якщо завітати у києві до Державного історичного архіву, то можна переконатись у тому, що у 15 столітті судові й державні листування велось українською мовою, а за доби середньовіччя користувалися нею в Румунії. Збереглися збірники з українськими піснями і в Югославії. Навіть повелитель Великого Литовського князівства Август II добре розмовляв і писав українською мовою. Він писав листи українською мовою до матері-італійки королеви Бони.

Велична, щедра і прекрасна мова,
Прозора й чиста, як гірська вода,-
То України диво барвінкове,
Багата мова й вічно молода.
Мова! Українська мова,-

Вона співуча, лагідна, дзвінка...

Мова! Українська мова, -

Єдина, рідна й дорога така.

Сьогодні викладання української мови здійснюється в малій семінарії Святого Йосафата у Бразилії, майже при всіх українських церквах працюють суботні курси українознавства.

Українську мову можна почути в Канаді, Великобританії, Мексиці, США, Німеччині, Аргентині, Венесуелі, Греції, Китаї (близько 40 країн світу).

Історію, географію, літературу та мову України вивчають у 28 коледжах США.

У штаті Парана діє єдиний в Південній Америці університет, де викладають українську мову, літературу й історію. А в Парагваї деякі місцевості мають суто українські назви: нова Україна, Нова Волинь, Тарасівка. В столиці Венесуели Каракасі є вулиця з назвою «Україна».

Кожному народові Бог дав землю – її називають Батьківщиною – й мову, - про яку кажуть рідна. Її передавали з покоління в покоління й берегли як найцінніший скарб. Живучи на своїй землі протягом довгих століть, народ немовби зростався з нею. Коли хтось, наприклад, потрапляв в полон до ворогів, опинявся на чужині, то починав тужити за рідним краєм і відчувати, що так любить рідну землю й мову, що не може без них жити.

Відгадайте, про яке місце на землі йде мова у вірші. Вам підкажуть перші літери рядків, які будуть розказувати першокласники та піднімати ці літери.

У червоному намисті

Коло річки в зелен-міті

Розпишалася калина,

А за нею тополина.

Їде візник, тихо стане.

На калину ніжно гляне,

А в уяві щось постане.

Як гадаєте, що саме?

Наш великий дім – це наша країна Україна.

Нам українцям, Бог дав багату й прекрасну землю – Україну, - яка сягає від Карпат майже до Кавказьких гір або, як співається в нашому Гімні, «від Сяну до Дону». Така гарна і багата в нас мова! Вона милозвучна, співуча, точна, придатна до використання і художній літературі, і в науці, і в живій мові! Ось чому стає так боляче і прикро, коли чуємо, як засмічують її різноманітними чужими словами, та найгіршим – лайкою, чим і зневажаємо самих себе, своїх предків і рідну землю.

У кожного єдина й чарівна,
Милозвучна, ніжна, неповторна.
Українська мова, лиш одна
Втіхою усіх вона огорне.
У ній і шум лісів, і синь гаїв,
І рідна пісня, й воля соколина,
Веселки радість і гарячий гнів,
До болю рідна ненька – Україна.

Ми неодноразово переконувались у мелодійності рідної мови. Тому пропоную послухати бувальщину.

У далекому 1916 році в купе вагона I класу швидкого поїзда Львів-Відень їхали четверо пасажирів – англієць, німець, італієць та українець (відомий львівський юрист Богдан Костів). Між ними зав'язалася розмова, яка поступово перейшла на зясування того, якій мові належить світове майбутнє. Кожен намагався довести, що саме його мова не має рівних у світі. Богдан Костів швидко переконав співрозмовників у багатстві й милозвучності української мови.

- Я не не вихвалитиму свою мову, але можу рідною мовою скласти оповідання, всі слова якого починаються на одну й ту саму літеру.

- Нехай це буде літера П

- Гаразд. Оповідання називається «Перший поцілунок».

Популярному поетові Павлу Подільчаку поштою прийшло приємне повідомлення. «Приїздіть, прошу, пане Павле, - писав поважний приятель Підгорецького повіту Полікарп Параскевич, - погостюєте, повеселитесь».

Повло Подільчак поспішив, прибув першим потягом. Підгорецький палац Параскевичів привітно прийняв приїжджого поета. Потім підїхали поважні персони. Посадили Павла поряд панночки – премилої Поліни. Поговорили про політику, погоду. Павло прочитав пречудові поезії. Поспівали пісень, потанцювали. Потім присутніх попросили пообідати. Принесли печених поросят, приправлених перцем півгінів, пахучі паляниці, печінковий паштет, пухкі пампушки під печеричкою підливою, пироги, підсмажені плячки. Потім Павло, Поліна пішли прогулятися, помилуватися природою, послухати пташині переспіви. Побродивши по карку, пара присіла під платаном, пророслим плющем. Посиділи, помріяли, пошепталися. Павло пригорнув Поліну. Прозвучав перший поцілунок... Прощай, парубоче привілля! Прийдеться! Прийдеться поетові приймакувати!

Усі. Чудово! Браво!

Англієць. Але це випадковість.

Італієць. Спробуйте на літеру С.

Богдан Костів. Будь ласка! Слухайте поезію «Смутний сад»

Сипле, стелить сад самотній

Сірий смуток – срібний сніг,

Сумно стогне сонний струмінь,

Серце слуха скорбний сміх.

Сад солодкий спокій снить..

Сонно сипляться сніжинки,

Струмінь стомлено сичить...

Стихли струни, стихли співи,

Срібні стіни серенад...

Срібно стеляться сніжинки –

Спить самотній сад.

Ви мали можливість переконатися у тому, що наша мова надзвичайна.

А в 1939 році відбувався всесвітній конкурс мов. Українська мова за милозвучністю посіла II місце, I місце – італійська, III місце – французька.

Дуже гарно сказав про нашу мову професор мовознавства Іван Огієнко: «Наша мова вкраїнська, чарівна наша мова, всім світом вже признана за одну з найзручніших, наймелодійніших мов. Серед слов'янських мов наша мова найбагатша на лексику, найвиразніша.» Синоніміка нашої мови найбагатша на лексику.. от скажімо, на вираз говорити ми маємо: говорити, казати, балакати, гомоніти, гутарити, повідати, торочити, базікати, цвенькати, бубоніти, мовити, лепетати, жебоніти, верзти, плести, гелготати, бормотати – і кожне слово має свій власний відтінок...

Прислухайтесь: з ранку й до вечора навколо нас звучить мова. У класній кімнаті говорить вчитель, з вулиці долітають голоси людей. Ми звикли до цього, і майже не помічаємо звучання мови. Ми чуємо її лише тоді, коли вона звернена безпосередньо до нас. А тепер на хвилинку припустимо, що мови зовсім немає на землі. Якою б була Земля? Важко було б це уявити.

Із слова починається людина.

Моя ласкава, мамина, єдина,-

Щебече соловейко на весь світ.

Бентежна, тополина, калинова,

Не випита, не вибрана до дна –

Це наша українська рідна мова,

Немов бандури вічної струна.

Ми – українці – велика родина,
Мова і пісня у нас солов'їна.
Квітне в садочках червона калина.
Рідна земля для нас – Україна.

Мова допомогла людям порозумітися між собою, допомогла нашим предкам у їхньому важкому житті. Разом легше було робити будь-яку справу. Маючи мову, можна було розповісти молодшим про все, передати їм свій досвід. Мова первісних людей була дуже бідною. Вона складалася з небагатьох слів. Та минали століття, змінювалися люди, удосконалювалася й мова.

Українською мовою розмовляють приблизно 45 мільйонів осіб. Наша мова належить до високорозвинених мов.

Мову треба вчити,
Мову треба знати,
Ясно й зрозуміло
Треба розмовляти.

Не кривить душею,
Мови не цуратись,
А разом із нею

Долею пишатись
Ми ж бо – українці,
Мова в нас співуча,
Як роса на сонці,
Мов сльоза пекуча.

Ми ж бо свого роду
Сьогодення світле.

Збережемо мову,
Чисту і привітну!

Мову треба вчити,
Мову треба знати,
Бо вона священна,
Як мир, хліб і мати!

Багато зробили для вдосконалення нашої мови представники народу – письменники, учені, видавці книг. Особливе почесне місце належить Тарасу Григоровичу Шевченку, який удосконалив, відшліфував і продемонстрував світові дорогоцінне каміння – мову простого, пригнобленого тоді народу України. Саме він став одним із перших, хто вивів у світ українську літературну мову. Його послідовники – Леся Українка, Іван Якович Франко –

любили та шанували українську мову та сприяли її процвітання. У їхніх творах ми знаходимо свою історію, бачення світу.. «Слово Шевченкове та Франкове, художні шедеври нашої класики хай стануть для нас взірцем» - писав Гончар.

В поезіях Шевченка і Франка,

У віршах Лесі Українки

Звучить мелодія легка,

Тонких наспівів павутинка.

Розквітай же, слово,

І в родині, і у школі,

На заводі, і у полі.

Пречудесно, пречудово –

Розквітай же, слово!

Уявімо, що народ – це велике гарне дерево, яке виросло на рідній землі. Тоді мова – це його коріння, яке сягає глибини віків. Коли коріння добре, тоді воно росте, буйно квітне і дарує прекрасні плоди. Аж страшно подумати, що може статися з деревом, якщо нищити, псувати й підрізати його коріння

Ось чому потрібно охороняти, берегти і розвивати нашу рідну мову!

А як саме ми з вами можемо це зробити. Напишіть, що саме ви робите – щоб наша мова процвітала. Наприклад, я читаю літературу, вивчаю вірші напам'ять, пропонує це зробити іншим читачам нашої шкільної бібліотеки.

Діти пишуть побажання на листочках і прикріплюють до дерева.

Я думаю, коли ми дотримаємо того що написали - тоді мова тішитиме нас, нею писатимуть чудові твори, друкуватимуть багато нових книг. І тоді всі у світі зрозуміють і скажуть: «Українці – справді великий народ, який зберіг і примножив свій божий дар – рідну мову.»

Солов'їну, барвінкову, колосисту – на віки –

Українську рідну мову в дар мені дали батьки.

Берегти її плекати буду всюди й повсякчас,

Бо ж єдина – так, як мати, мова в кожного із нас.

Мужай, прекрасна наша мово,
Серед прекрасних інших мов,
Цвіти над нами веселково,
Як мир, як щастя, як любов!
Вивчайте, любіть рідну мову,
Як світлу Вітчизну любіть,
Як степу красу золотаву,
Як рідного неба блакить.
Вивчайте мову українську
Дзвінкоголосу, ніжну, чарівну,
Прекрасну, милу і чудову,
Як материнську пісню колискову.
Красивий, щедрий, рідний край
І мова наша солов'їна.
Люби, шануй, оберігай
Усе, що зветься, Україна!